

Spoštovani rektor Univerze v Mariboru,

odzivam se na vašo odločitev v zvezi s primerom prijave mobinga in spolnega nadelogovanja na UM, ki ste ga zaključili z izrekom opozorila pred odpovedjo delovnega razmerja. Kot članica komisije za ugotovitev okoliščin v zvezi s konfliktno situacijo sicer nisem nameravala odreagirati, vendar zdaj sodim, da je to nujno iz več razlogov. Z odločitvijo ste seznanili vse zaposlene na univerzi, nanjo so se odzvali mediji in kak dan kasneje z v celoti objavljenim medijskim sporočilom tudi že Teodor Lorenčič. Člani komisije se doslej javno nismo odzivali, ker smo sodili, da moramo najprej spoštovati integriteto vpletenih oseb in matične institucije, glede na končani postopek, predvsem pa ker se v svojem sporočilu za javnost sklicujete na vaše domnevno sledenje priporočilom komisije, čutim kot svojo moralno dolžnost, da se oglasim. Molk bi me osebno kot sociologinjo, ki se ukvarja tudi s sociologijo spolov, porinil v neprofesionalno držo in odvrčanje od problemov, ki daleč presegajo konkretni primer delovanja komisije. Moj odziv ni namenjen polemiziranju s Teodorjem Lorenčičem, ki komisiji očita vrsto nepravilnosti, temveč refleksiji rektorjevega odzivanja v zadnjih mesecih.

V zapisu se osredotočam le na primer prijave P. Ujčič, ki je opozorila na mobing in spolno nadlegovanje. Na problem ste bili pisno opozorjeni že decembra lani, pa ste ga namesto takojšnjega potrebnega reagiranja minimalizirali, storilcu pa, kot je kasneje potrdila delovna inšpekcija, v nasprotju s predpisi podaljšali pooblastila in prijaviteljici na predlog storilca pod pretvezo racionalizacije ukinili delovno mesto. Da odvzem pooblastil storilcu meseca marca, po tem, ko je problem eskaliral v javnosti, zdaj prikazujete kot svoje ukrepanje, je zato najmanj neprimerno.

Sodelovala sem v komisiji v obravnavi enega od sicer dveh primerov in v drugega, ker njegovega poteka ne poznam dovolj natančno, ne posegam. Je pa bistveno opozoriti, da sta bili podani dve ločeni prijavi, da je zanju tekla povsem ločena obravnava v dveh komisijah, ki sta za vsak prijavljeni primer oblikovali samostojni poročili z ugotovitvami in predlaganimi ukrepi. V obeh primerih je bil kot mober (pozročitelj, ki ustvarja sovražno delovno okolje) prepoznani Teodor Lorenčič, v primeru prijave P. Ujčič pa je bilo **soglasno s strani vseh članov komisije prepoznano tudi njegovo spolno nadlegovanje žrtve.**

Tisto, v čemer komisija v primeru prijave P. Ujčič ni bila enotna, je bil predložen ukrep. Polovica komisije je predlagala odpoved delovnega razmerja iz krivdnih razlogov in sama še vedno sodim, da bi bil to edini ustrezen ukrep za razrešitev problema. Glede na to, da je komisija za preučitev druge prijave A. Vidonje kot ukrep predlagala opozorilo pred odpovedjo, bi tudi v primeru, da se rektor v prvem primeru ne bi odločil slediti predlogu strožjega ukrepa, sledila odpoved delovnega razmerja. Problem, ki ste ga s svojim ukrepom povsem prezrli, je v združitvi dveh primerov v enega, kar ni utemeljeno niti z vsebino obravnavanih zadev, niti nima podlage v pravnih aktih in Pravilniku o zagotavljanju dostojanstva zaposlenih na UM, po katerem je postopek potekal. Edino, kar imata obravnavana primera skupnega, je storilec T. Lorenčič, in tega ste večkratno zaščitili. Najprej s svojim prvotnim (ne)reagiranjem na prijavo, kasneje s poskusom vplivanja na delo komisije, ko ste s pisno intervencijo med potekom njenega dela demantirali pričanje ene od prič (namesto da bi jo zaščitili) in s tem pokazali, da delo komisije budno spremljate, da ste o njem zelo natančno obveščeni ter da ga želite usmerjati, ter nenazadnje s svojim sporočilom glede "ukrepanja". Teodor Lorenčič po koncu

postopka, v katerem ste mu izrekli najblažjo možno kazen za ugotovljene prestopke (in v primeru ugotovljenega spolnega nadlegovanja gre tudi za kaznivo dejanje), poskuša usmeriti pozornost v drugo smer, tako da se sam prikazuje kot žrtev montiranega procesa, ki so mu ga v "nedemokratični in totalitarni" instituciji, za kakršno označuje Univerzo v Mariboru, nastavili strokovni delavci rektorata, da bi "prikrili svoje netransparentno in nezakonito okoriščanje, svojo nesposobnost, svojo nedelavnost in še kakšno drugo nečednost". Tudi če bi izrečene obtožbe držale, je imel T. Lorenčič v času opravljanja funkcije glavnega tajnika vse možnosti aktivirati postopke in organe notranje revizije, začeti z zunanjo revizijo odločitev, dela in poslovanja UM, za katero tako rad trdi, da jo on sam rešuje pred pogubo. Tako pa je raje nastopil s pozicije moči, s katere je na popolnoma nesprejemljive in zavržene, tudi kaznive načine, pritiskal, jim grozil, jih ogrožal, s tem ko je zlorabljal svojo moč, ki mu jo je dodeljevala funkcija glavnega tajnika. Kot rektor imate nedvomno pravico, da sprejmete svojo odločitev v zadevi, ki jo je komisija kot vaše delovno telo obravnavala. Ampak obstajajo meje sprejemljivega in meje dovoljenega, ki jih mora tudi rektor spoštovati. Te meje so postavljene z zakonodajo in etičnimi standardi družbe, v kateri živimo.

Kot rektor ste v tem primeru nastopili mlačno in sprenevedavo. Kakor da ste zazrti nazaj v 19. ali začetek 20. stoletja, ko je bila izobraženost in zaposlenost žensk izjema, in ko so družbo obvladovale tradicionalne patriarhalne norme. Na Univerzi v Mariboru je med akademskim osebjem zaposlenih skoraj 40 % žensk, na njej se izobražuje 60 % študentk. To so stvarni podatki, zato tudi dejstvo, da so bili rektorji UM doslej samo moški, da so bili moški večinoma tudi prorektorji in senatorji, dekani in prodekani, torej nosilci najpomembnejših odločevalskih funkcij, ne more več kolesja zgodovine zavrteti v smeri vračanja v preteklost.

Niso mi znana vaša osebna stališča do enakopravnosti spolov, dejanja v primeru Lorenčič pa kažejo na nekaj, kar je nezaželeno in nesprejemljivo v sodobnih družbah. Če boste kot rektor še naprej ščitili zavržena dejanja Teodorja Lorenčiča, s tem ko mu izrekate minimalni ukrep, ki je na voljo, ter s tem, ko ga ohranjate na vodstvenem delovnem mestu pomočnika glavnega tajnika za promocijo UM, boste s tem prevzeli tudi del bremena krivde. Ne le osebne, temveč tudi institucionalne. Koga in kaj pa bo Lorenčič promoviral? Univerzo? Sebe? Spolno nadlegovanje in mobing kot standard odnosov med zaposlenimi? Kakšno podobo v javnosti pa s tem ustvarjate o svoji instituciji? Vaša drža v tem primeru je skregana z najosnovnejšimi standardi in pričakovanji na instituciji, ki jo vodite. Saj menda ne mislite, da je UM lovski revir, v katerem so zaposlene ženske divjad, zaposleni moški pa lovci, ki se na konjih in s psi podijo po tem revirju, da bi ujeli čimveč trofejnih primerkov? Smo že malo naprej v času, pa če vam je prav ali ne.

doc. dr. Marina Tavčar Krajnc
Univerza v Mariboru